

Opinion:

Landforsøpling i landbruket

Gjennomført for Hold Norge Rent

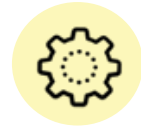
Henrik Ferdinand Hanssen, Opinion 2024

Prosjektinformasjon

OPPDRAGSGIVER

Hold Norge Rent
v/ John Harald Sand

METODE

Kvantitativ metode på telefon.

FORMÅL

Etablerere kunnskap om landforsøpling i landbruket, og konsekvensene av dette.

MÅLGRUPPE

Bønder i hele Norge.

GJENNOMFØRING

Datainnsamlingen ble gjennomført i september 2024.

UTVALG

n=150 – utvalget er trukket på definerte NACE-koder fra bedriftslistor.

Feilmarginstabell

	Prosentresultat									
	5,0 %	10,0 %	15,0 %	20,0 %	25,0 %	30,0 %	35,0 %	40,0 %	45,0 %	50,0 %
Utvalgsstørrelse										
25	8,5 %	11,8 %	14,0 %	15,7 %	17,0 %	18,0 %	18,7 %	19,2 %	19,5 %	19,6 %
50	6,0 %	8,3 %	9,9 %	11,1 %	12,0 %	12,7 %	13,2 %	13,6 %	13,8 %	13,9 %
75	4,9 %	6,8 %	8,1 %	9,1 %	9,8 %	10,4 %	10,8 %	11,1 %	11,3 %	11,3 %
100	4,3 %	5,9 %	7,0 %	7,8 %	8,5 %	9,0 %	9,3 %	9,6 %	9,8 %	9,8 %
150	3,5 %	4,8 %	5,7 %	6,4 %	6,9 %	7,3 %	7,6 %	7,8 %	8,0 %	8,0 %
200	3,0 %	4,2 %	4,9 %	5,5 %	6,0 %	6,4 %	6,6 %	6,8 %	6,9 %	6,9 %
250	2,7 %	3,7 %	4,4 %	5,0 %	5,4 %	5,7 %	5,9 %	6,1 %	6,2 %	6,2 %
300	2,5 %	3,4 %	4,0 %	4,5 %	4,9 %	5,2 %	5,4 %	5,5 %	5,6 %	5,7 %
400	2,1 %	2,9 %	3,5 %	3,9 %	4,2 %	4,5 %	4,7 %	4,8 %	4,9 %	4,9 %
500	1,9 %	2,6 %	3,1 %	3,5 %	3,8 %	4,0 %	4,2 %	4,3 %	4,4 %	4,4 %
600	1,7 %	2,4 %	2,9 %	3,2 %	3,5 %	3,7 %	3,8 %	3,9 %	4,0 %	4,0 %
700	1,6 %	2,2 %	2,6 %	3,0 %	3,2 %	3,4 %	3,5 %	3,6 %	3,7 %	3,7 %
800	1,5 %	2,1 %	2,5 %	2,8 %	3,0 %	3,2 %	3,3 %	3,4 %	3,4 %	3,5 %
900	1,4 %	2,0 %	2,3 %	2,6 %	2,8 %	3,0 %	3,1 %	3,2 %	3,3 %	3,3 %
1000	1,4 %	1,9 %	2,2 %	2,5 %	2,7 %	2,8 %	3,0 %	3,0 %	3,1 %	3,1 %
1200	1,2 %	1,7 %	2,0 %	2,3 %	2,5 %	2,6 %	2,7 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %
1400	1,1 %	1,6 %	1,9 %	2,1 %	2,3 %	2,4 %	2,5 %	2,6 %	2,6 %	2,6 %
1600	1,1 %	1,5 %	1,7 %	2,0 %	2,1 %	2,2 %	2,3 %	2,4 %	2,4 %	2,5 %
1800	1,0 %	1,4 %	1,6 %	1,8 %	2,0 %	2,1 %	2,2 %	2,3 %	2,3 %	2,3 %
2000	1,0 %	1,3 %	1,6 %	1,8 %	1,9 %	2,0 %	2,1 %	2,1 %	2,2 %	2,2 %

Alle utvalgsundersøkelser er beheftet med feilmarginer. Feilmarginene knytter seg i hovedsak til statistisk usikkerhet. Dette er utvalgsskjevheter, som medfører at utvalget ikke er identisk med universet eller målgruppen. Ulikheter kan knytte seg til bestemte kjennetegn eller adferd.

Feilmarginene ved ulike utvalgsstørrelser og prosentresultat ved 95 prosent signifikansnivå er vist i tabellen til høyre.

Ved en base på 150 (n=150) kan vi med 95 prosent sannsynlighet si at det riktige resultatet ligger innenfor $\pm 3,5$ og $\pm 8,0$ prosentpoeng, avhengig av prosentresultatets størrelse. Usikkerheten er størst ved et prosentresultat på 50 prosent og minst ved prosentresultater på 5/95 prosent.

1

OM BØNDENE

2

FORSØPLING I LANDBRUKSOMRÅDER

3

KONSEKVENSER AV FORSØPLING

4

BEHANDLING AV KVAST

5

RYDDING AV AVFALL

INNHOOLD

TRE

VIKTIGSTE INNSIKTER OG FUNN

1

Forsøpling på gårdsområdet er utbredt

Hele to av tre gårder har sett forsøpling på gårdsområdet de to siste årene. Det er særlig plastemballasje, glass og metall, og papp og papir som er utbredt.

2

Biltrafikk er den største kilden til forsøpling

Majoriteten av forsøplingen (56 prosent) kommer fra en nærliggende vei. Over halvparten av gårdene er lokalisert tett på større veier. Men forsøplingen kommer også fra egen gårdsdrift; bøndene anslår at en fjerdedel av forsøplingen kommer fra egen drift.

3

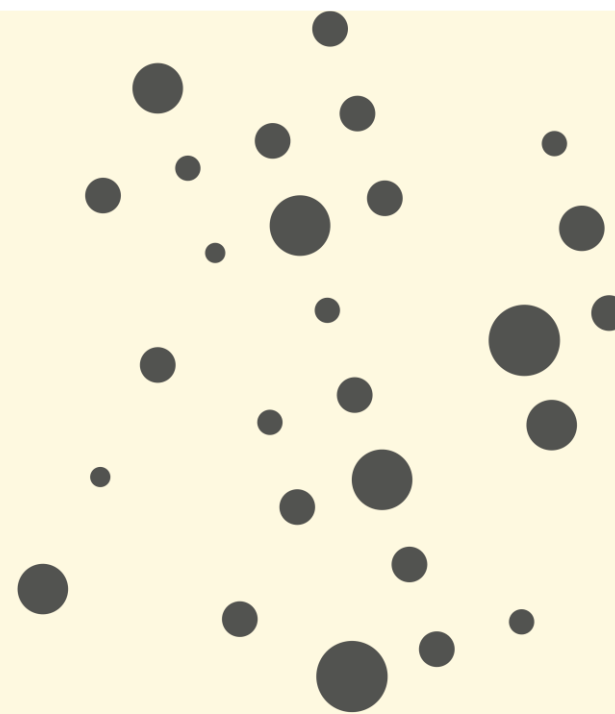
Utbredt forsøpling, men begrenset skade

Forsøpling på gårder er utbredt, men de konkrete konsekvensene varierer. Kun 21 prosent av de berørte gårdene har opplevd skader på utstyr, og 17 prosent har hatt problemer med dyr som følge av forsøplingen. 19 prosent har opplevd økonomiske tap, ofte gjennom reduserte inntekter. Selv om problemet er utbredt, rammer det kun en mindre andel med betydelige konsekvenser.

1

Om bøndene

Utvalget er trukket kvotert basert på fem NACE-koder innen landbruket

Utvalget av bønder er trukket tilfeldig fra bedriftslistene basert på følgende NACE-koder:

NACE	N=
01.1 Dyrking av ettårige vekster	50
01.2 Dyrking av flerårige vekster	
01.3 Planteformering	
01.4 Husdyrhold	50
01.5 Kombinert husdyrhold og planteproduksjon	50
150	

Utvalget er kvotert for å få tilstrekkelig antall svar innen tre landbrukskategorier; dyrking, husdyr og kombinert dyrking og husdyr.

Landbrukskategori

Kombinert husdyrhold og planteproduksjon

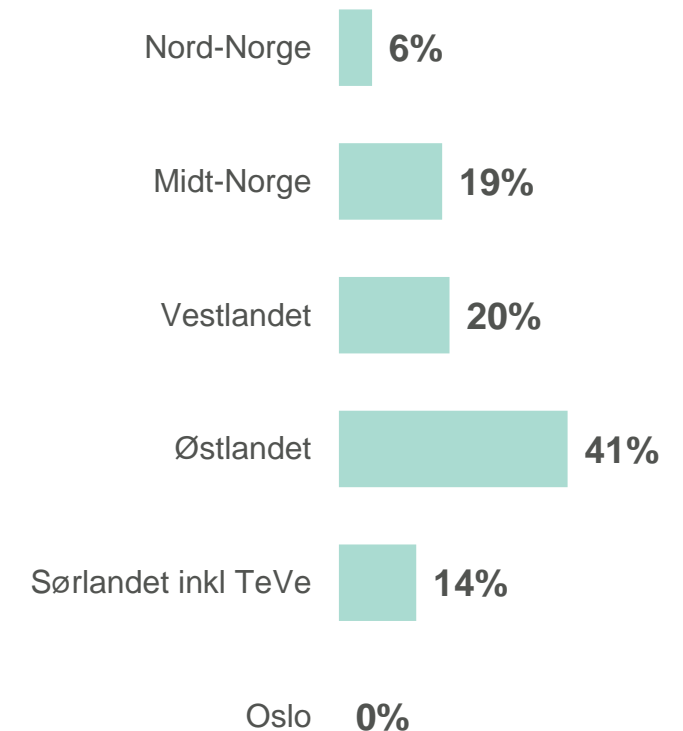
Husdyrhold

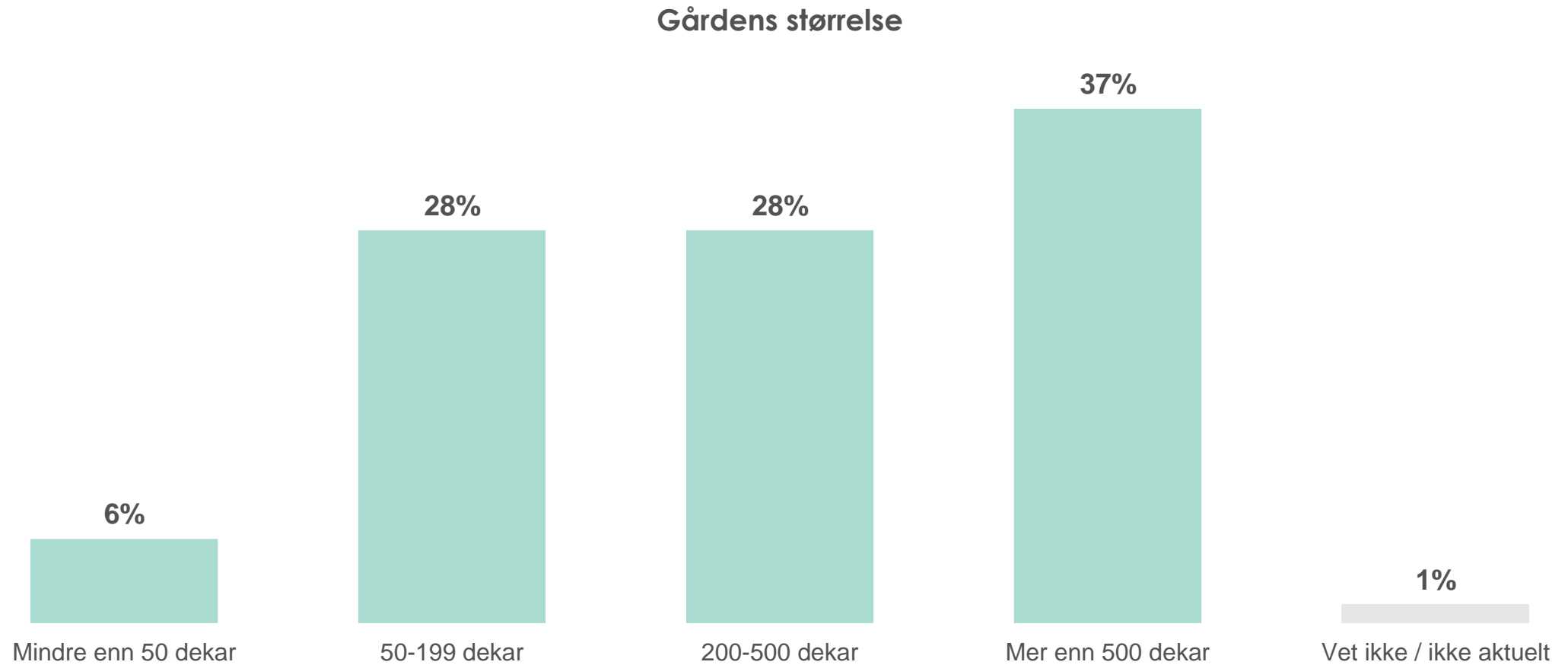
Dyrking

Landsdel

Stor variasjon i gårdenes størrelse

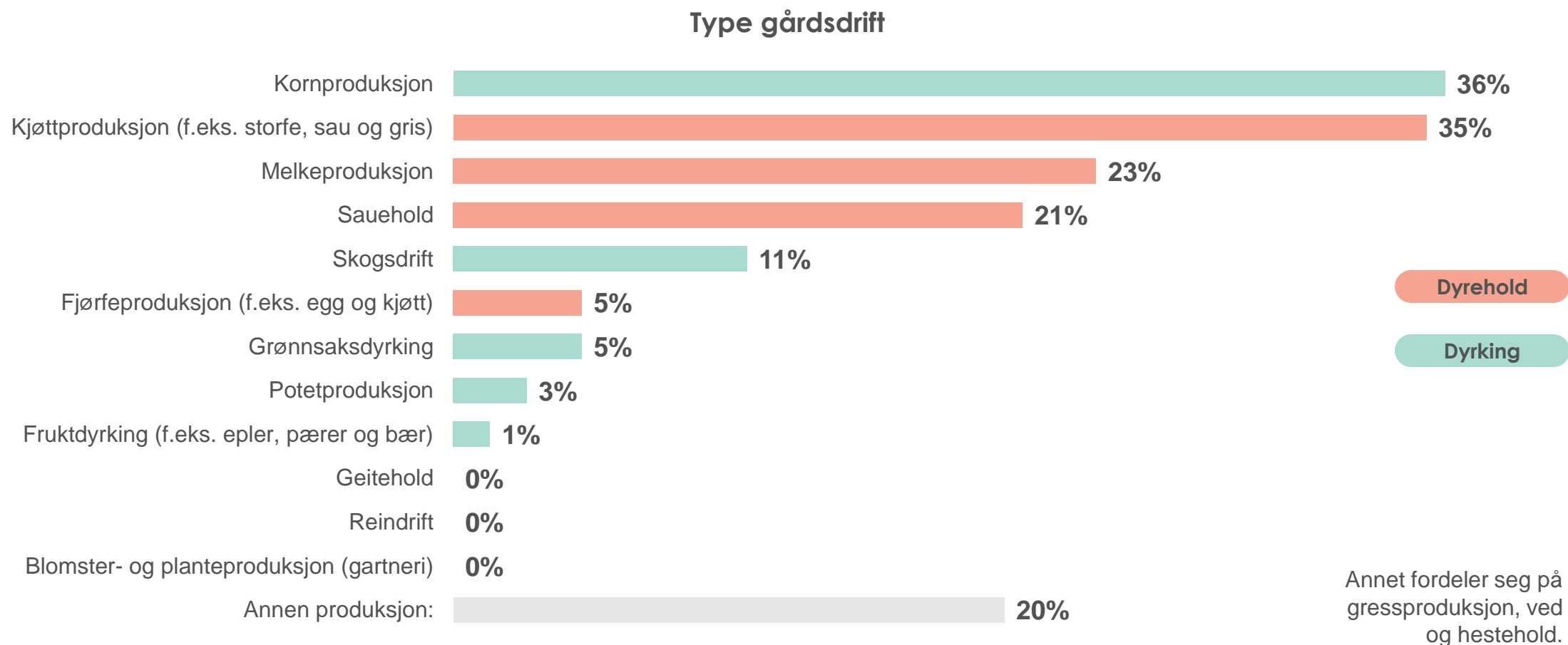

n= 150

? Hva er størrelsen på gården din?

Størst andel av bøndene driver med korn- eller kjøttproduksjon

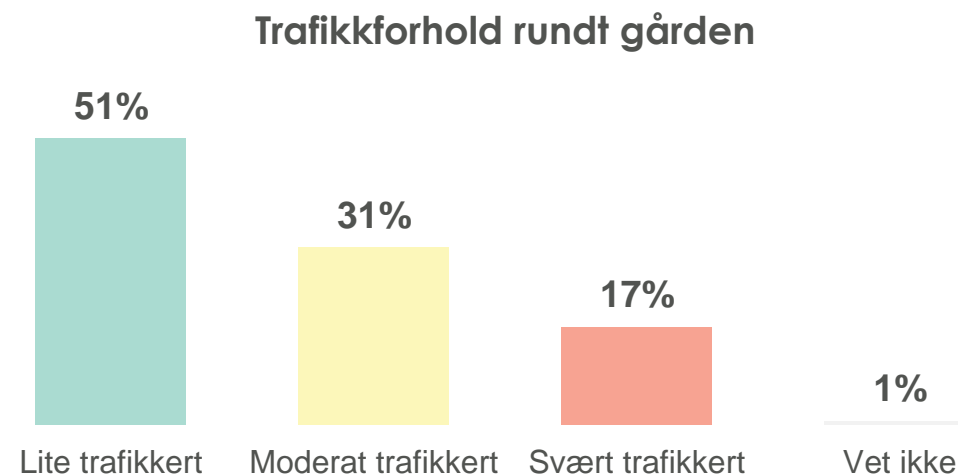
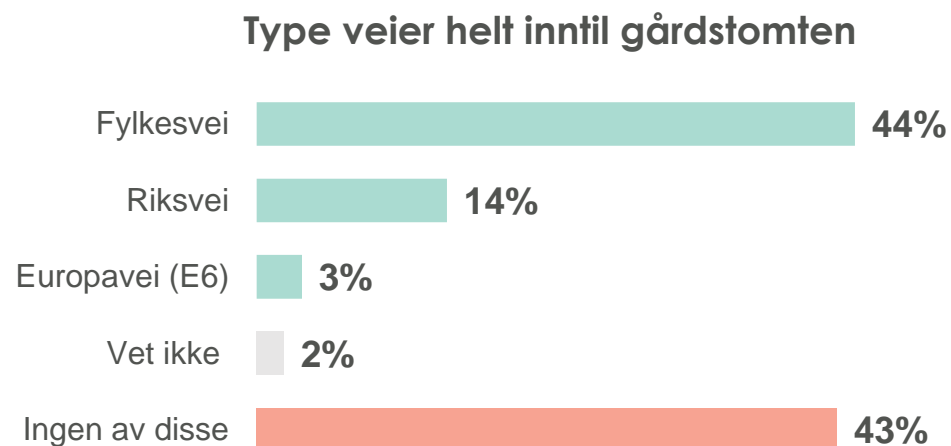
n= 150

?

Hva slags produksjon har du på gården? Flere svar mulig,

17 prosent av gårdene er lokalisert i svært trafikkerte områder

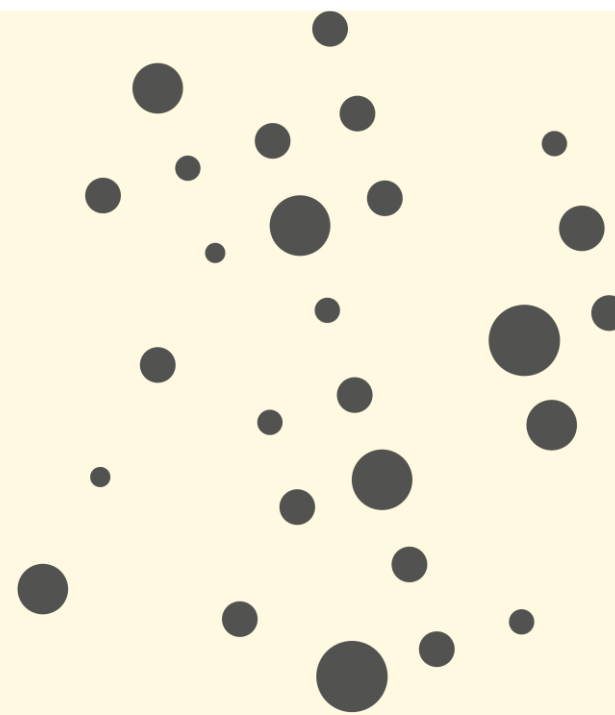

	Europavei	Riksvei	Fylkesvei	Ingen
Lite trafikkert	20 %	19 %	48 %	66 %
Moderat trafikkert	0 %	33 %	33 %	27 %
Svært trafikkert	80 %	48 %	18 %	6 %

2

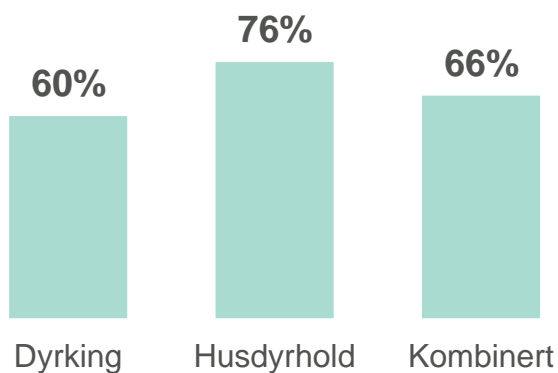
Forsøpling på gårdsrommet

To av tre gårder har sett søppel på gården – primært plast eller glass/metall

67%

har sett søppel på gården de to siste årene

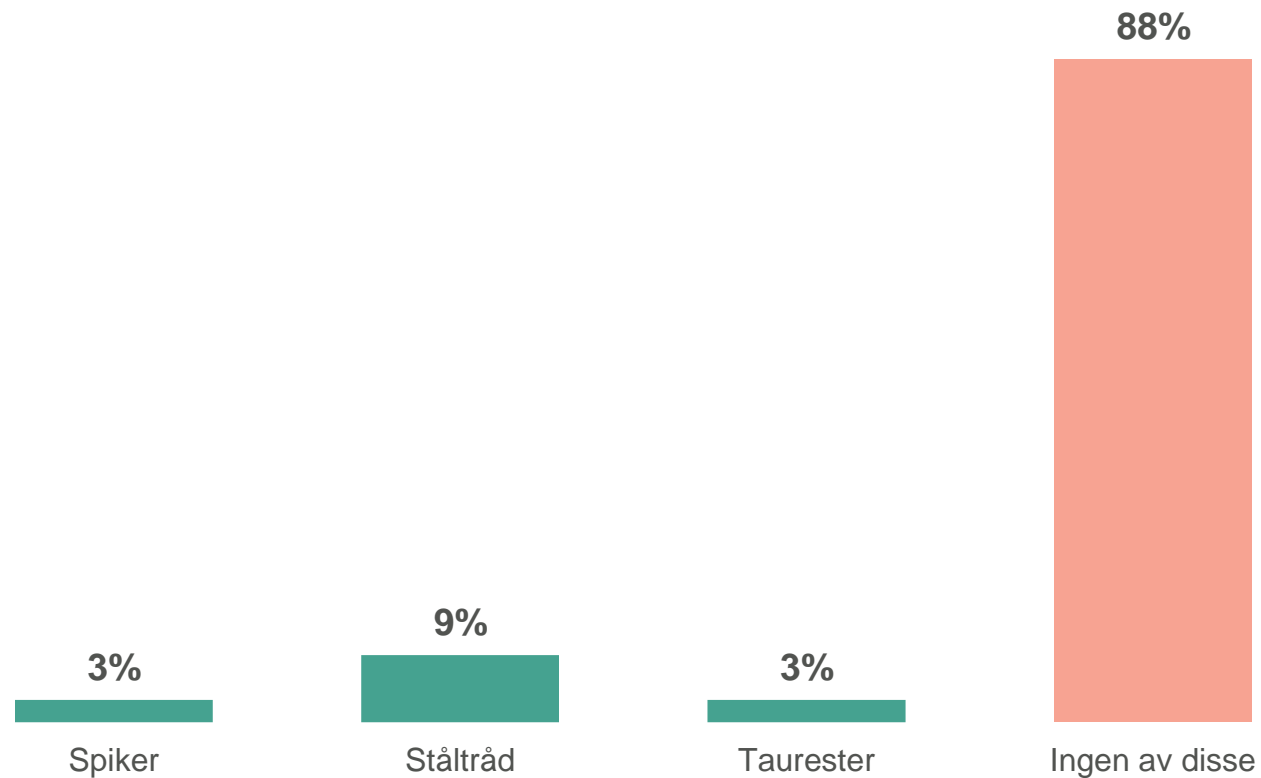

Type søppel

Forsøpling av spiker, ståltråd og taurester er lite utbredt

Forsøpling av følgende materialer

- Base: Har sett forsøpling på gården siste to år.
- Det er ingen forskjell på landbrukskategori.

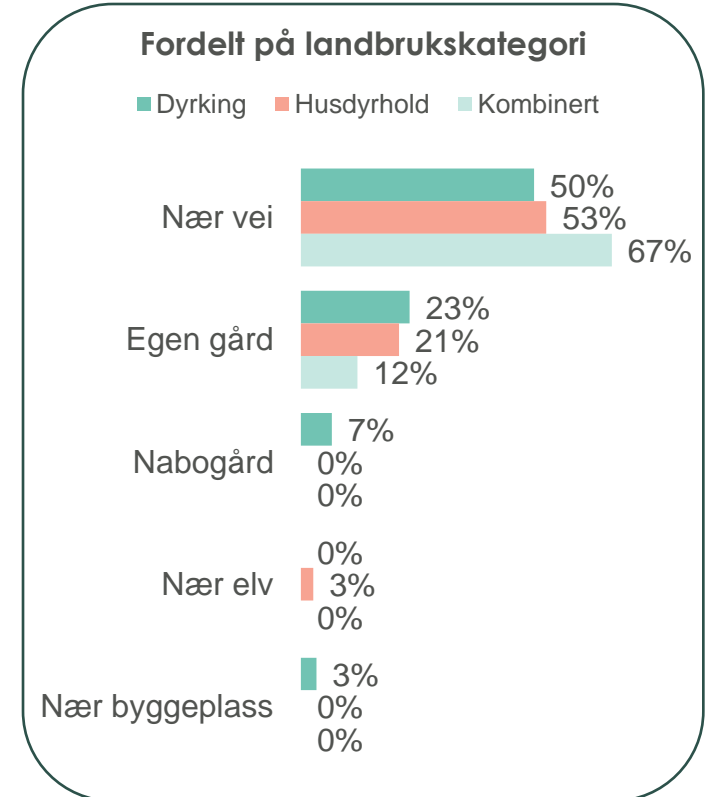
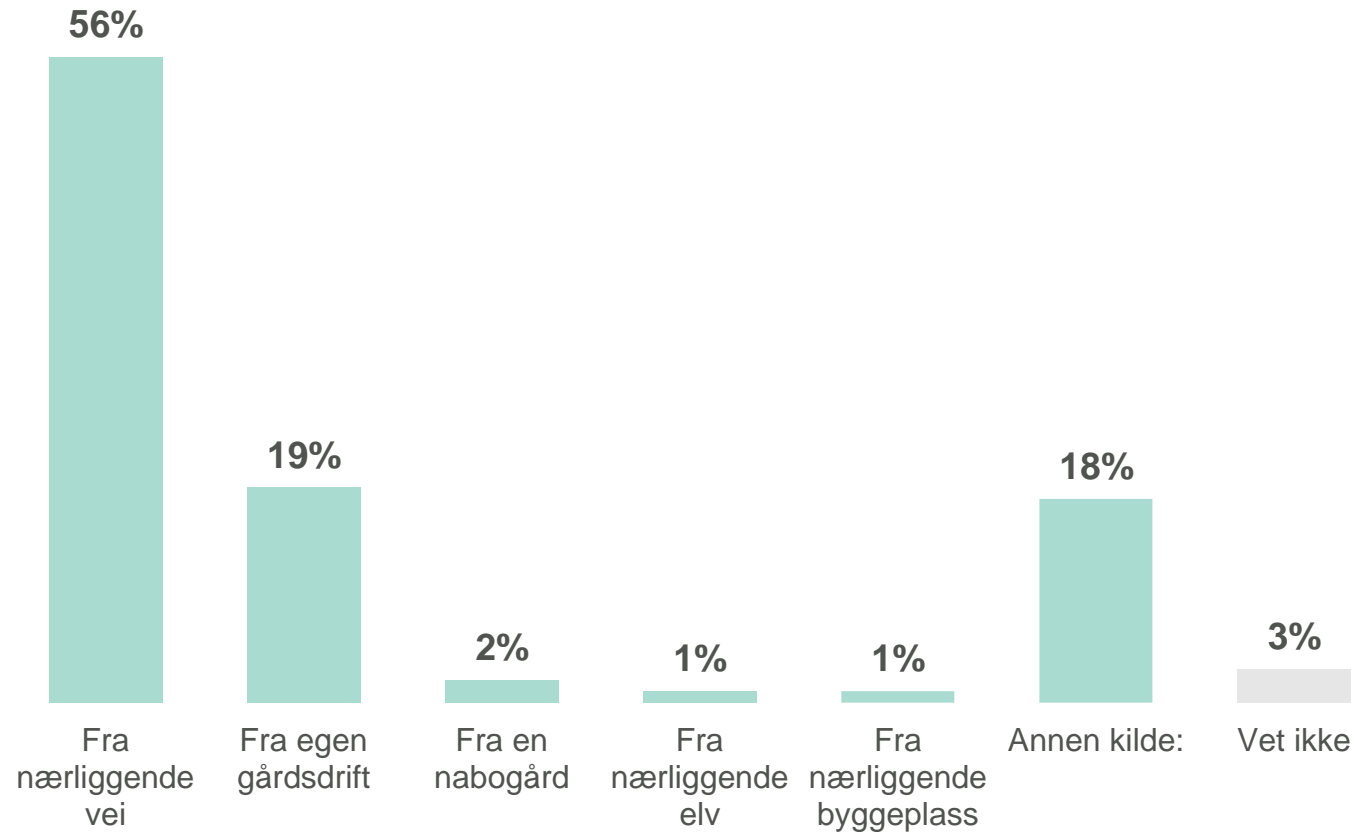
n= 101

? Er forsøpling av følgende materialer et problem på ditt gårdsrområde?

Majoriteten av forsøplingen kommer fra nærliggende vei

Største forsøplingskilde

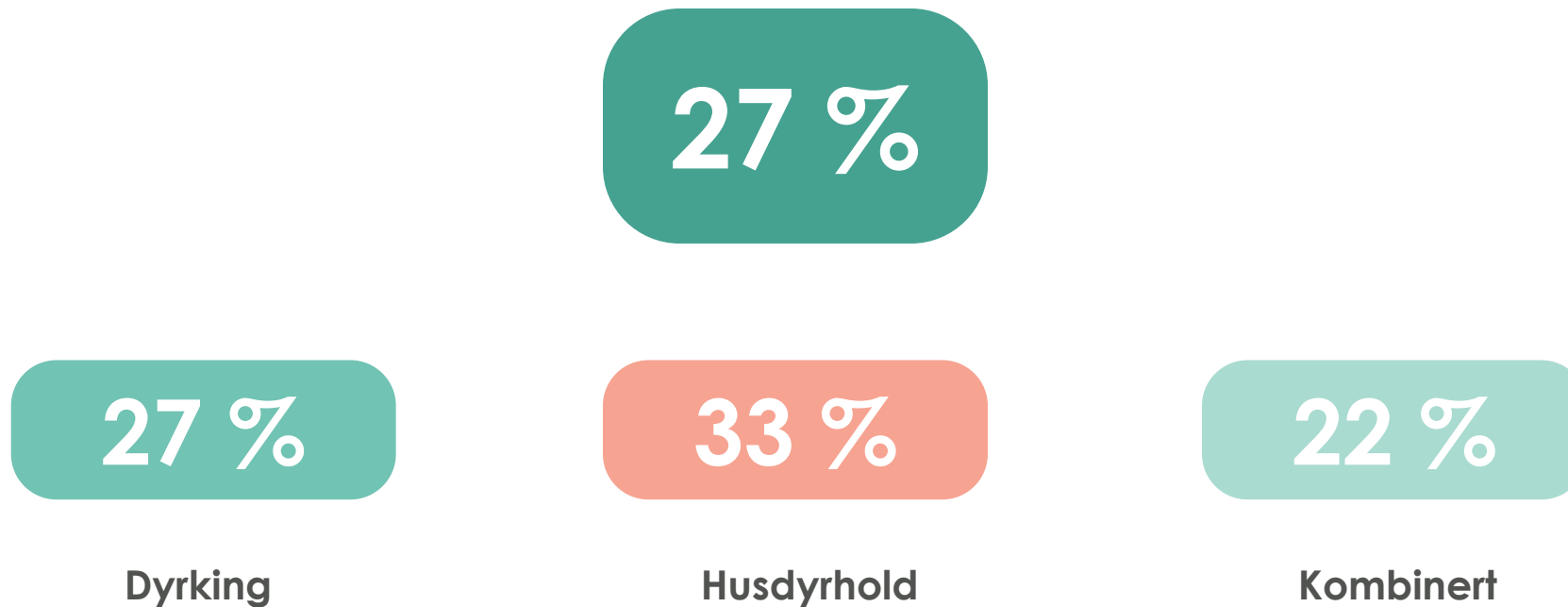

 Svarene under «annen kilde» fordeler seg på turister/turgåere, med vinden og gjenbrukstorg.

En fjerdedel av forsøplingen kommer fra eget landbruk

Andel av forsøpling fra eget landbruk

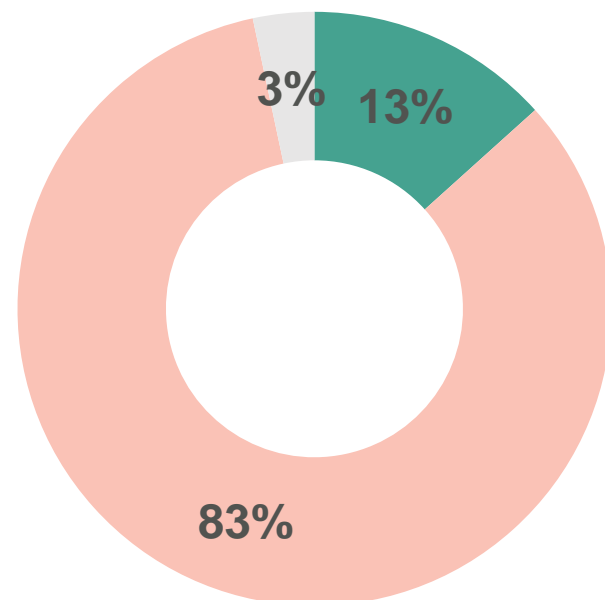
Base: Har sett forsøpling på gården siste to år.

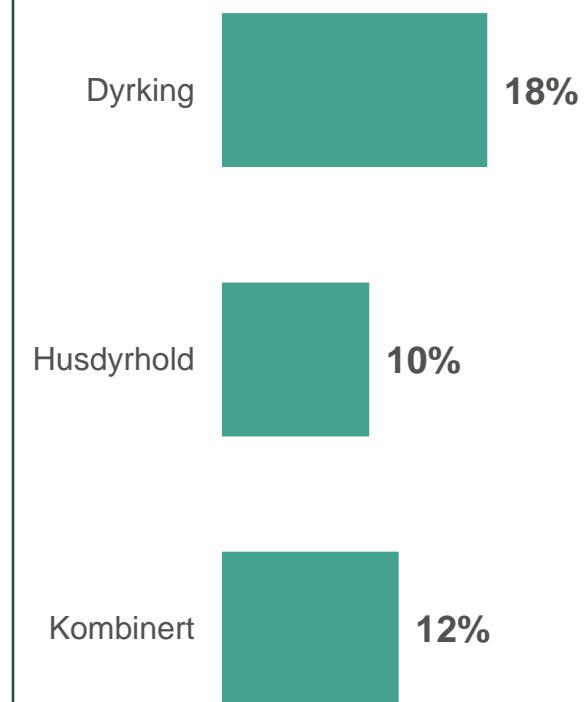
Kun 13 prosent av gårdene anser egen forsøpling som et problem

Opplever du at forsøpling fra selve landbruket er et problem?

■ Ja ■ Nei ■ Vet ikke

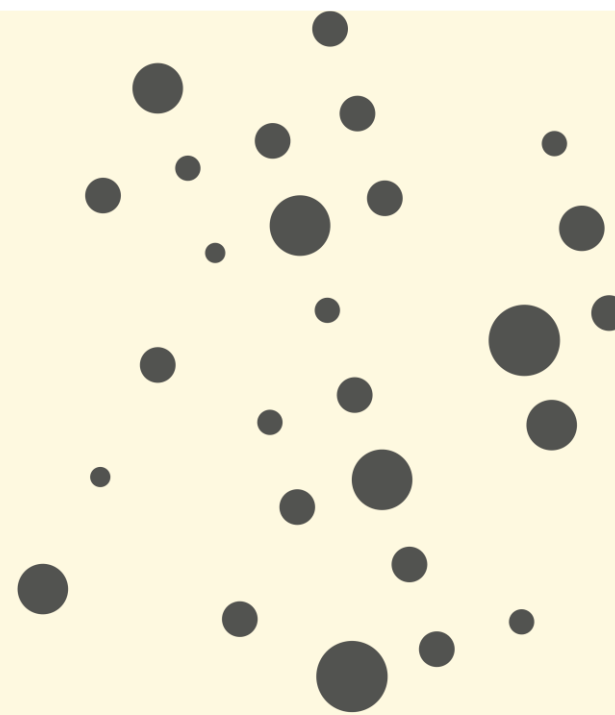

Fordelt på landbrukskategori

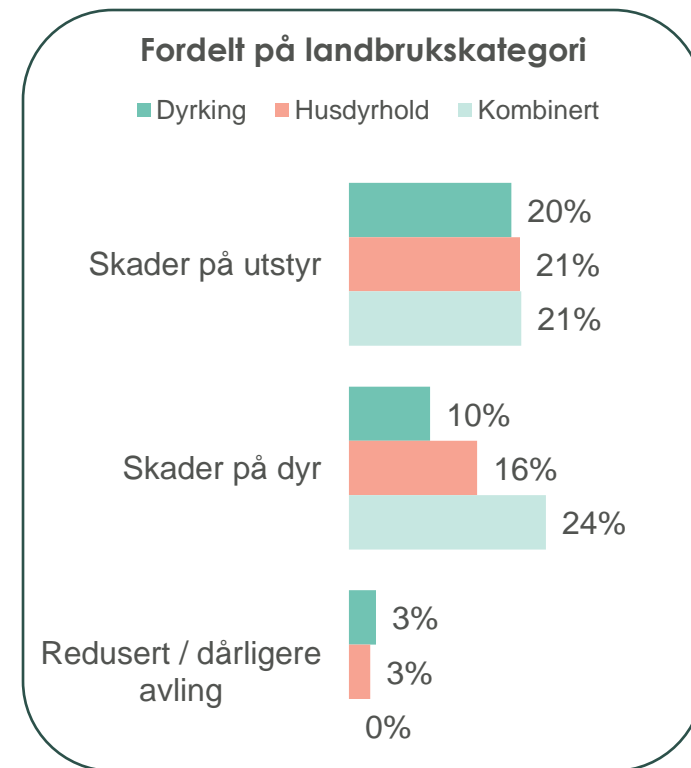
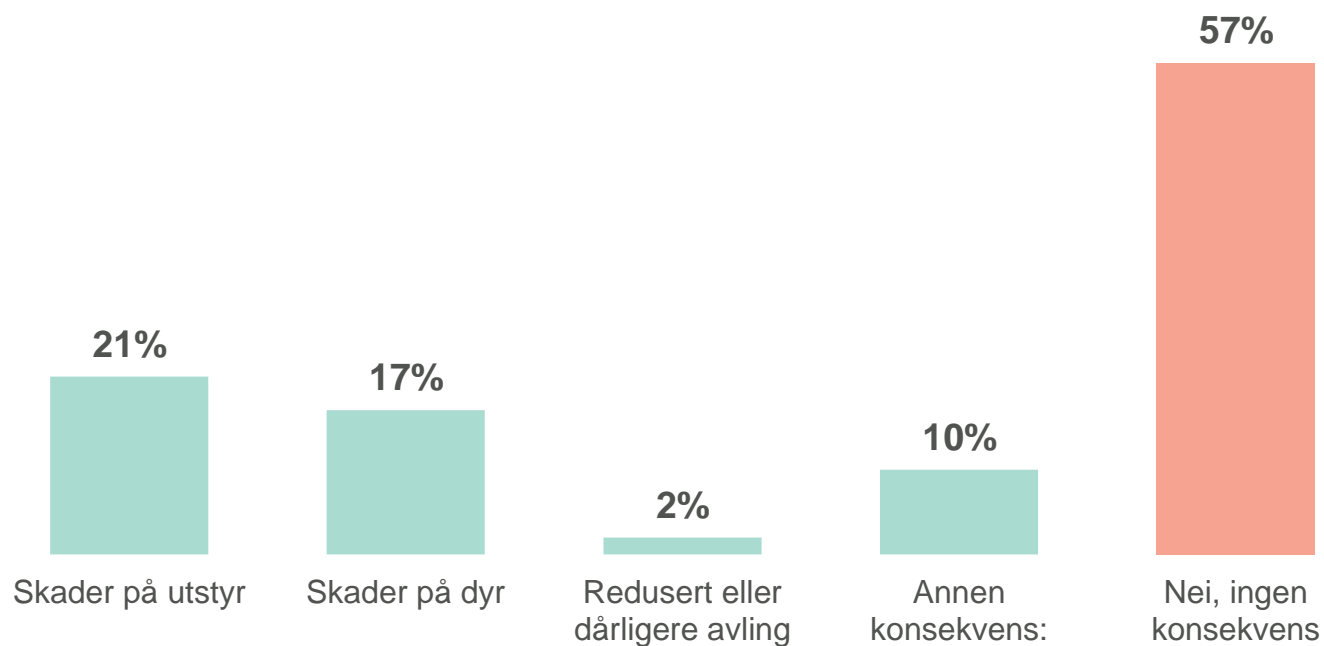
3

Konsekvenser av forsøpling

Majoriteten oppgir at forsøplingen ikke har hatt konsekvenser for gårdsdriften

Konsekvenser fra forsøpling
Base: Har sett forsøpling på gården siste to år.

 Svarene under «annen konsekvens» fordeler seg på tidsbruk, drenering og diverse.

n= 101

? Har din gårdsdrift fått konsekvenser av forsøpling, i så fall hvilke?

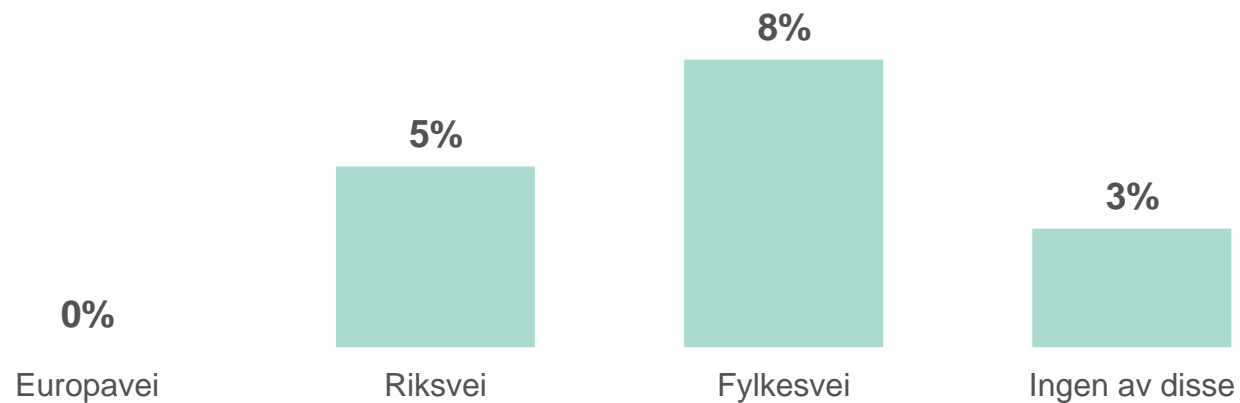

Snus og sneip fra vei er lite utbredt på gårdene

5%

oppgir at forsøpling fra snus og sigaretsneiper fra vei har konsekvenser for gårdsdriften.

Fordelt på beliggenhet ved større veier

Forsøpling har konsekvenser for de fleste jordbruksgårdene

57 %

av jordbruksgårdene oppgir at
forsøpling har hatt konsekvenser for
gården.

Base: Kornproduksjon,
potetproduksjon, grønnsaksdyrking og
fruktdyrking.

Bøndene oppga konsekvensene muntlig og intervjuerne noterte dermed svarene.
Konsekvensene for jordbruket kan primært deles inn i tre kategorier:

Ekstra arbeidsbelastning

Tidsbruk på rydding.

Økonomiske konsekvenser

F.eks. driftsstopp på tresker og at gården må betale for rydding.

Skader på dyr og avlinger

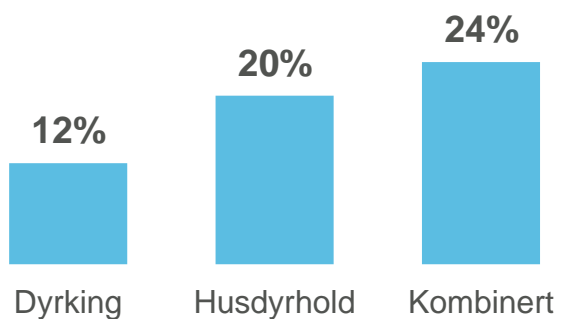
F.eks. forsøpling kan havne i foret eller dyr må avlives på grunn av skarpe gjenstander.

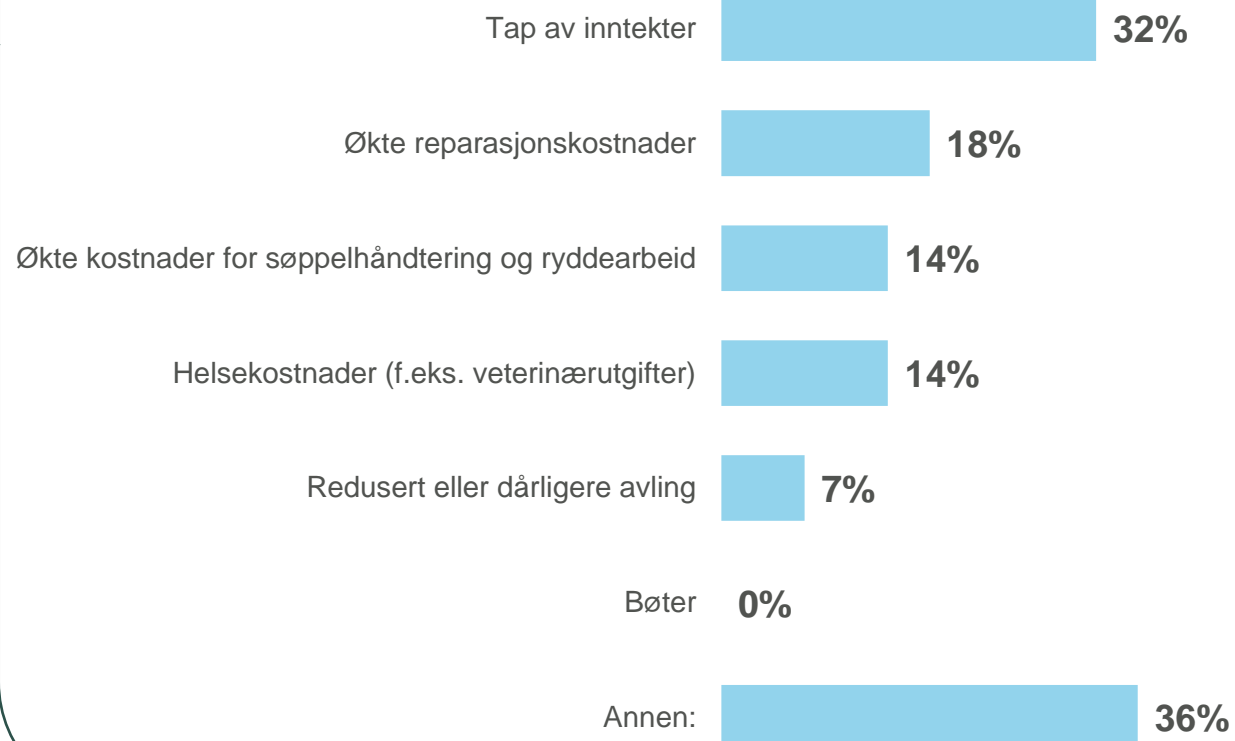
En av fem gårder har fått økonomiske konsekvenser av forsøpling

19%

oppgir at forsøpling har gitt økonomiske konsekvenser.

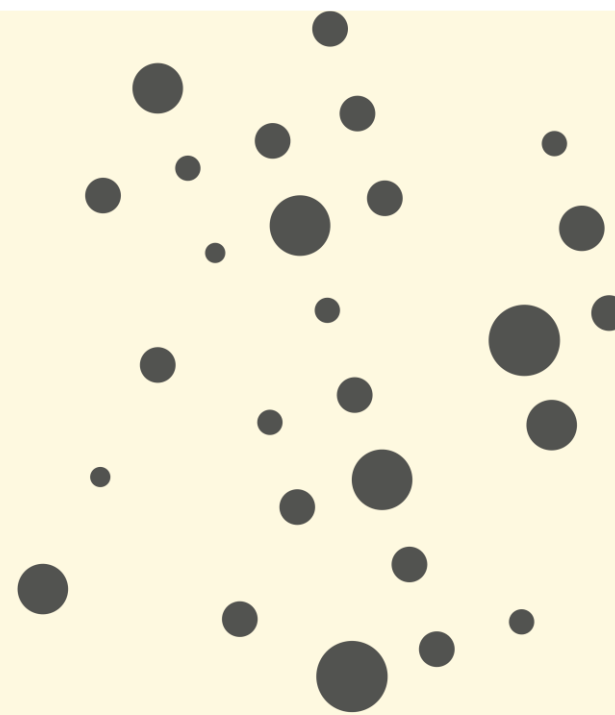

Type konsekvens

4

Behandling av kvast

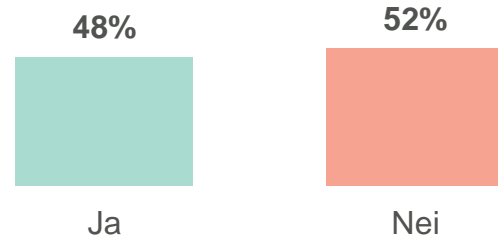
Kvast er utbredt blant bønder med kyr

26 %

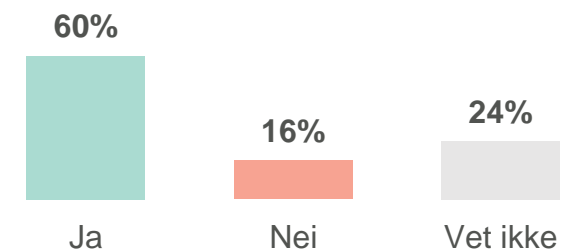
har kyr som har blitt skader / dødd som følge av fremmedlegemer.

Base: Har melke- eller kjøttproduksjon.

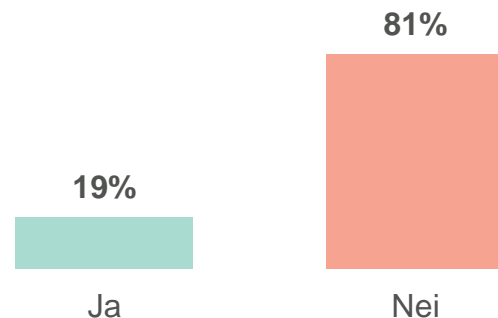
Utført kvast

Tror du det finnes mørketall på registrering av kvast?

Utført forebyggende kvart

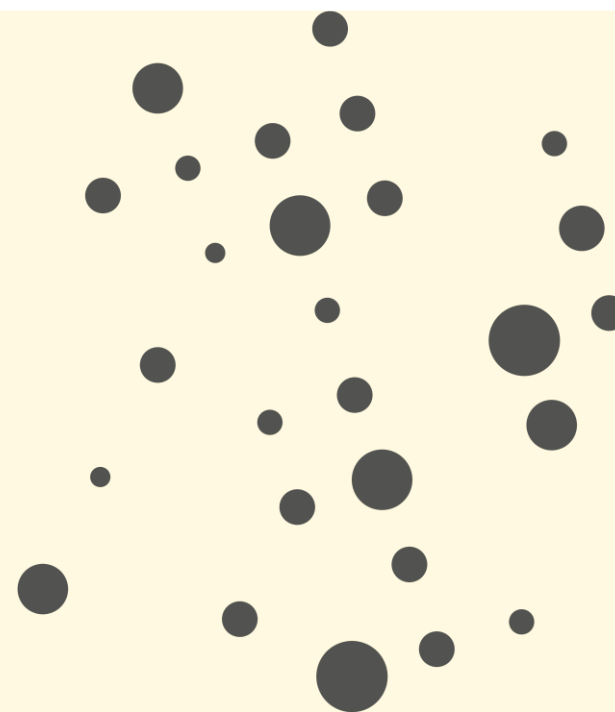
Hvorfor har du gjennomført forebyggende kvast-behandling?

- Ved mistanke om kvast.
- For å unngå fremtidig avlivning.
- For å unngå at dyrene har vondt.
- Etter anbefaling fra dyrlege.

5

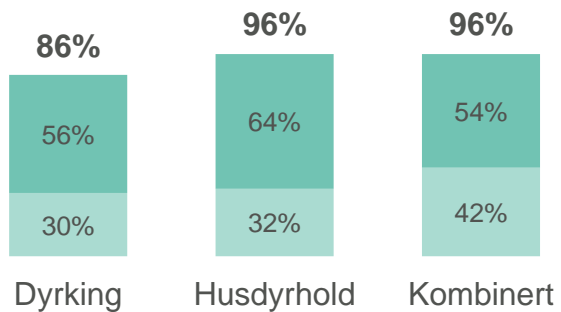
Rydding av avfall

Omtrent alle gårdene rydder søppel

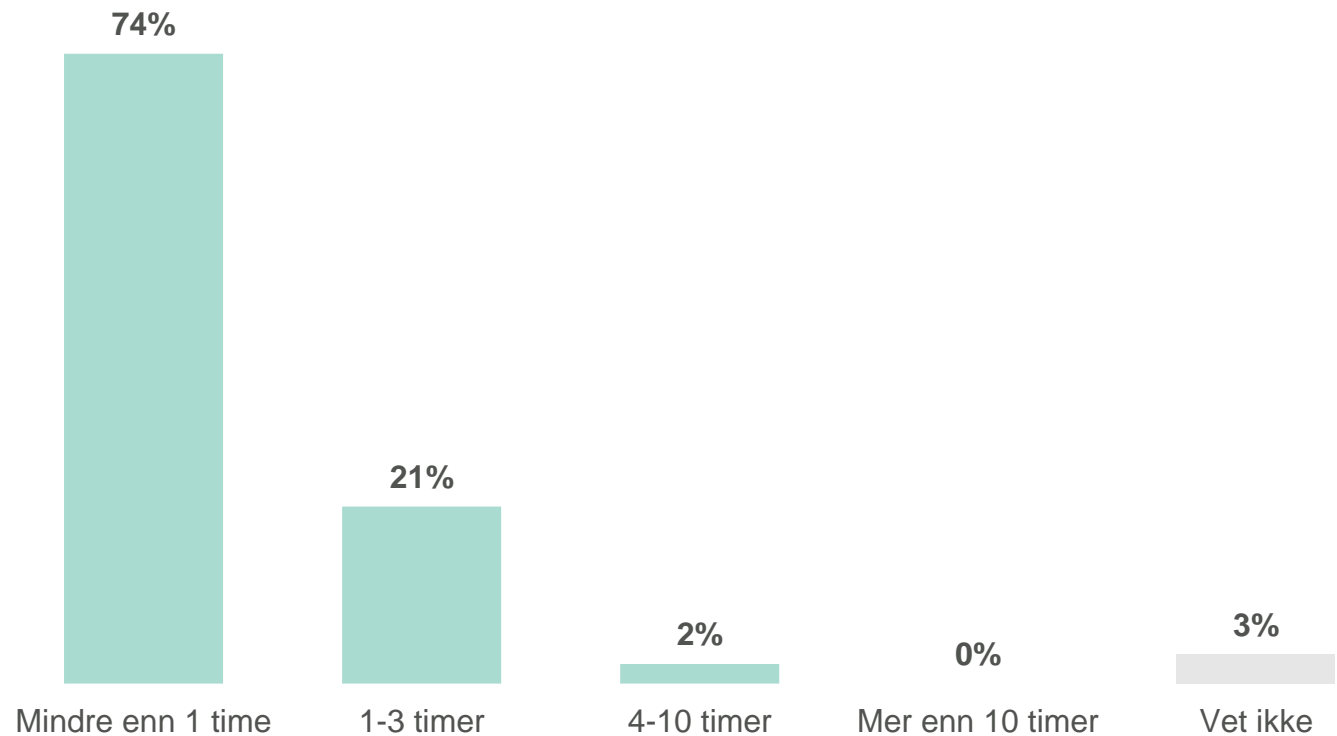
Har du ryddet søppel på eget område?

■ Ja, regelmessig ■ Ja, av og til ■ Nei, aldri

Ukentlig tidsbruk på å rydde søppel

Base: Rydder søppel regelmessig

n= 150/87

?

Har du ryddet søppel på eget område? / Omtrent hvor mye tid bruker du og ev. andre på gården på å rydde søppel per uke?

Opinion:

www.opinion.no

hei@opinion.no

[@opinionoslo](https://twitter.com/opinionoslo)